

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Opvs De Iudiciis Divinis, Qvae Devs In Hoc Mvndo Exercet

Accessit index concionatorius in omnes totius anni dies Dominicos &
Festos, ab ipso Auctore confectus

Stengel, Georg

Ingolstadii, 1651

Capvt XXXIX. Sapientißimos quosq[ue] tam Ethnicoru[m] quàm
Christianorum, Sponte honorem fugisse, aut reliquisse.

urn:nbn:de:hbz:466:1-45699

vidit iam se diuino dumtaxat, sed etiam humano auxilio indigere. Custodia igitur illi schola fuit humilitatis, quam nisi didicisset, ligatis manibus & pedibus in carcerem æternum mittendus erat, quod ex quorundam sententia (licet nonnulli salutem eius in dubio relinquunt) Asæ regi plagis inemendato euenit. De quo legimus: *Agrotauit Asa anno trigesimo nono regni sui, dolore pedum vehementissimo, & nec in infirmitate sua quaesuit Dominum, sed magis in medicorum arte confisus est. Dormiuitq; cum patribus suis. Nequaquam autem credibile est, eum cum patribus ad limbū abijisse. Debebat namq; Dominum quarere in infirmitate sua: idcirco enim immittit Dominus hominibus infirmitates, vt cum sua culpa infirmantur, diuinæ opis imploratione fiant fortiores.*

CAPVT XXXIX.

Sapientissimos quosq; tam Ethnicorum, quàm Christianorum, sponte honorem fugisse, aut reliquisse.

I.

Sque adeò iustas Deus inuenit causas, ob quas hominibus honores neget, auferat, in ignomiam conuertat, siue ita mereantur, siue digni sint laude, vt ipsi etiam homines, si sapiant, ista mundi vana magis, quàm splendida ornamenta suspecta habeant, contempnant, fugiant. *Tolle iactantiam*, ait S. Augustinus, *& omnes homines, quid sunt nisi homines? Quod si peruersitas seculi admitteret, vt honoratiores essent quique meliores: nec sic pro magno haberi debuit honor humanus, quia nullius est ponderis fumus.* Huius tamen fumi, hoc est, honoris, famæ, laudis, gloriæ, tamquam boni cuiusdã externi, dominium est quoddã, non quasi homo sit dominus notitiæ, quam alius de illo format, sed quòd quantum quidem ad famam attinet, sit dominus illius dignitatis moralis, qua idoneus est in aliorum mentibus bonam sui æstimationem, aut saltem non malam fundare, & immunitatem habere, ne alius possit malam de ipso opinionem formare. Quod autem ad honorem attinet, homo est dominus iuris ad immunitatem, ne inhonoretur. Hoc ius ad famam & honorem etsi maximi sit faciendum, tamen honor ipse tamquam fumus à plurimis non est maximi factus, sed spretus, & contemptus. Quod cum etiam in Ethnicis possit ostendi, tamen maximè eluxit in Christianis, In.

S. Augustin.
lib 5. de ci-
uit. c. 17.

S Thom. 2. 2.
q 64. a. 5. ad
3. & q 73. a. 4.
ad J. Molin.
tract. 4 de
Iust. d 2 Less.
l. 2 de virt.
cap 5. n. 59.
Illefonus
Messia l. 2. de
vera & falsa
glox c. 16.

In Ethnicis ista occurrant. Periander Corinthius, initio populariter ac moderate gerebat imperium, postea versis moribus tyrannice agere cepit. Id simul atq; cognitum esset Pittaco Mytileneo, diffusus de sui ipsius animi constantia, magistratum deposuit, relictoq; imperio in exilium abiit. Percontantibus deinde quibusdam, qua gratia fugisset imperium, respondit, quod admodum esset arduum, probum esse, propter mutatum Periandrum: quibus auditis, Solon addit suum apophthegma, χαλεπὰ τὰ καλά. Lysides Megalopolitanus (vel Lysides) suae ipsius patriae Tyrannus, non deliciarum cupiditate vel auaritia in eam delapsus violentiam fuerat, sed gloriae amore adhuc adolescens excitatus, sermonibusq; falsis & vanis, qui de tyrannide, ut re beata & mirifica, referebantur, in animum celsum stolidè admixtis. Ast ubi Tyrannidem parauit, breui molestiarum, quas trahit secum dominatus, pertaesus est. Itaq; cum suspiceret gloria celebrem, & insidias tenentem timeret Aratum, induxit animum pulcherrimè se mutare: ac primùm semetipsum explicare odio, metu, statione, & satellitibus, deinde bene mereri de patria. Accito igitur Arato, deposuit dominationem, contribuitq; ciuitatem suam Achaëis. Hinc extollentes eum Achaëi praeuorem creauerunt. Eius rei causa cum à Lacedaemoniis in praelio interfectus esset, à Cleomene rege pulcherrimè ornatus Arcadibus remissus fuit ad sepeliendum. Cum Diocletianus iam aetate prouectiori mobilitatem fortuna, tamquam solertissimus & sagacissimus princeps contemplatus esset, decreuit imperio se abdicare, & priuatus uiuere: utpote qui disceret nihil esse difficilius, quam scire bene imperare. Ad hac aetas imbellis, & rerum humanarum instabilium metus, quae rarissimè continuo successu ad exitum eodem tenore perueniunt, suaserunt Diocletiano imperium deponere. Diocletianus verò mirà difficultate ferum & asperum Maximiani collega ingenium frenauit, ut ei consentiret. Qui etsi natura ferox erat, naturam tamen suam frangens, consilijs Diocletiani obsecutus est. Igitur eodem die, cum iam conuenissent Reipub. habenas iniunioribus mandare, Diocletianus Iouius Nicomedia, Hercules Maximianus Mediolani, imperiales fasces deponunt, Constantio & Galerio Maximiano Augustis prius appellatis, anno Salutis 307. rem memoratu admirabilem, & prioribus saeculis non visam peragentes. Cum post decem annos, quibus priuatus vixit, Diocletianus a Constantino ac Licinio vocaretur ad festa nuptiarum Constantinae, causatus senectutem per

II.

Chil. 2. cent,
t Erasmi in
proverb. ex
Lactio lib. 31

Plutarch. in
Arato, &
Paulanias in
Archadicis.

III
Carolus Si-
gon. de regno
Italiae.

litteras, scripsit se prius peste liberatum, nolle iterum venena imbibere. Satis se pro Repub. elaborasse: nunc verò in patria sua, hoc est Salonis holeram ferere, hortum curare, & privatim agere malle. Cùm verò hi Imperatores rescripissent minacibus litteris, se non admittere excusationem, quòd fuisset Maxentio ac Maximino, suspectans necem dedecorosam, dicitur venenum hausisse. Quidam tamen dicunt, stupore mentis & longa aegritudine confectum, animam inter suspiria efflasse. Vixisse dicitur quibusdam sexaginta octo annis: nonnullis Lxxxiii, secundùm quosdam, duobus de octoginta. Imperavit annis viginti. Mansit priuatus Salonis, rei rustica indulgens annis decem, & post mortem inter diuos relatus est; more scilicet Ethnicorum, qui cum honorem, quem re ipsa conferre non poterant, fingendo decernebant.

III.

Hi tres, primus exemplo, alter laboris adiuncti tædio, tertius diffidentiâ fortunæ Coronas abiecerunt, sceptrâ atq; imperia calcârunt. Non igitur tanti fecerunt honores, quibus se sponte abdicârunt, vt ob eos amissos, ad restim currerent, aut Deorum suorum accusarent iniquitatem. Quin adeò oderunt vel Ethnici honorum ambitiosos amatores, vt eos palàm perfringerent exponerentq; chachinnandos. Antisthenes, cùm Platonis superbiam notare cuperet, fortè in pompa equum hinnientem frementemque aspiciens, ad Platonem versus aiebat: *Tu profectò, meo iudicio, præclarus fuisses equus.* Est enim equus animal superbissimû, & vt pauò laudatas explicat alas; ita caballus phalaris ornatus, & manuum plausibus velut palpo percussus, aures arrigit; hinnitque ad gloriæ occasionem. Quid verbis vtor? neminem minùs honoribus dignum arbitramur, quàm qui honores ambit: illum autem sapientem putamus qui populares auras, & famam laudesq; inanes spernit; immò qui honores patriæ bonoq; publico postponit. Quemadmodum Athenienses studio conseruandæ Græciæ imperiû classis, quod illis iure debebatur, Laconibus permiserunt, locijs ita volentibus, ne seditio aliqua oriretur, cùm ad Artemisium cùm 271. nauibus, contra Xerxis innumerabilem classem pugnaturi essent. Quod exemplum vtinam nostra militia imitaretur, in qua videmus, multos alioqui præclaros Duces antè patriam deserere, quàm æmulo cedere; neque hosti irruenti obistere velle; ne videantur iuniori, aut recentiori in militia celi.

Brufon lib. 6.
cap. 5.

Herodot. l. 7.

na celsisse. Quem isti honorem merentur, quibus potior est præcedendi, quàm viacendi gloria? *Quorum vita*, ut Epicharmus dixit, *est uter inflatus?* Plinius certe, ut ab origine nostra humillem nobis ipsis sensum infigeret, ita scripsit: *Miseret atque etiam pudet estimantem, quàm sit friuola animalium superbissimi origo, cum plerumque abortus causa fiat odor à lucernarum extinctu. Hic principis nascuntur tyranni, hic carnifex animus. Tu qui corporis viribus fidis, tu qui fortuna munera amplexaris, & te ne alumnium quidem eius existimas, sed partum: tu cuius semper in victoria est mens, tu qui te Deum credis, aliquo successu tumens, tanti perire potuisti: atq; etiam hodie minoris potes, quantulo serpentis ictus dente: aut etiam, ut Anacreon Poëta, acino vna passe: ut Fabius senator prætor, in lactis haustu uno pilo strangulatus. Is demum profectò vitans aqua lance pensitabit, qui semper fragilitatis humana memor fuerit.* In hunc modum Ethnicus suam expendit vilitatem.

Vide Clem.
Alexand. 4.
Strom. cap. 4.
Plin. lib. 7.
hist. c. 7.

IV.

Matth. 11. 29.

Sed multò adhuc illustriora sunt, apud Christianos, exempla honoris repudiati, aut depositi. Nimirù ab ipso Christo, magistro humilitatis, profundiora illi virtutis fundamèta didicerunt. Quid enim eo humilius, qui videns, quòd Mundi superbia eò usq; ascendisset, ut Dei maiestatem sibi homines vsurparent, voluit hominis formam accipere, ut profundissima humilitate insolentissimã superbiam curaret? Itaque non in regia, sed in stabulo natus, inter bruta animalia in præsepio iacuit; non purpura, sed communis panni tunica vestitus incessit; cum eum regem facere vellent, fugit; opprobrijs satiatus est; accusatus falsò, iudicatus iniuste; crudelissimè interfectus est; & cum iniquis deputatus, infami genere mortis affectus, inter latrones, in furca, medius pependit. In hoc exemplar inspicere nos iubens Apostolus ait: *Hoc enim sentite in vobis, quod & in Christo IESU: qui cum in forma Dei esset, non rapinam arbitratus est, esse se equalem Deo: sed semetipsum exinanivit formam serui accipiens, in similitudinem hominum factus, & habitu inuentus ut homo. Humilianit semetipsum factus obediens usq; ad mortem, mortem autem crucis. Propter quod & Deus exaltavit illum, &c.* Nempe per hanc viam itur ad gloriam; dumq; falsus honor contemnitur, ad verum & perennem peruenitur. Ut ergo, qui se comuat, adhibent speculum; ita qui se Deo adornant, Chri-

Luc. 2. 7.

Ioan. 6. 15.

Phil. 2. 5.

Chri-

Christum sibi proponunt imitandum; ut discant se humiliare, & cum illo volunt exaltari. *Michaelis senioris parsimoniam exosi milites cum populo, Imperatorem salutarunt Isaacium Comnenum, patriarcha adiuuante ac comprobante: qui cum Comneno plurimum faueret, Imperatorem senem regia egredi iussit. Cum Imp. Pontificibus à Patriarcha missis dixisset: Quid mihi pro Imperio redditis? Hi vero caeleste regnum illi pollicerentur: illico abiectis Imperij insignibus, regia exiit, cum non amplius uno anno imperasset: postq̄, hoc non diu superstes, vitam cum morte commutauit. Non hic sponte quidem imperium deposuit antè, quàm intelleret, quid eius loco esset recepturus; postquam autem intellexit, illico abiectis Imperij insignibus regia exiit.*

V.

Rosveid,
lib. 5. libell.
15. de Hu-
milit.

Ephes, 4. 1.

Vtiq; igitur magnum habuit ereptæ sibi dignitatis solatium. Quis enim non ærea aureis commutaret? Quo fine etiam in vitis Patrum senex quidam dixit: *Qui plus quàm dignus est honoratur aut laudatur, amplius patitur detrimentum; qui autem non fuerit omnino ab hominibus honoratus, hic desuper glorificabitur.* Immo, qui caelestem gloriam sperant, in ipsa solent ignominia, in vinculis, in squallore carcerum summam gloriam collocare. *Obsecro vos ego,* ait Apostolus, *vinctus in Domino, ut dignè ambuletis vocatione, qua vocati estis.* Grandia persuasurus, ut sibi auctoritatem faciat, titulum grandem apponit: *Ego vinctus in Domino.* Alius dixisset: *Ego Dei gratia Princeps, Rex, Imperator, &c.* At Paulus ait: *Ego vinctus in Domino.* Præclarum honoris nomen, in ergastulo, in Tulliano, in vinculis esse, vbi solent fures & latrones attineri. Numquid ob hoc potiùs contemnent te Ephesij, ó Paule? cur non scribis: *Ego Doct̄or gentium?* cur non: *Ego qui ad tertium raptus sum calum?* cur non: *Ego qui tot miracula feci?* &c. Alius sibi nomen facturus, annulos digitis inseruisset, torques aureos collo inieciisset; tu compedes & vincula iactas; quam hæc insignia tibi reuerentiam procurabunt? Apud filios huius sæculi nullam, apud filios Dei maximam. Si enim gloriosum est, multas aduersas in pectore cicatrices, pro patria acceptas, posse ostendere; quid erit, propter Dominum alligari, ter virgis cadi, lapidari, catenis ferreis oneratum in loco renebroso atque horrido iacere? non ob rapinas, non ob abacta pecora, non ob eadem factã, non ob viola-
tum

tum alterius torum; sed ob Christum prædicatum, ob iustitiam, ob innocentiam, ob futuram gloriam. Hoc Dei sapientes honorificentius esse iudicant, hoc pluris æstimandum, quàm reuelationes, quàm signa & miracula, quàm omnem reliquam nominis celebritatem. Huius animi sententiæque etiam fuit S. Chryso-
stomus, qui ita loquitur. *Non ita beatum Paulum dico, quòd in Pa-*
radisum raptus, atque quòd in carcerem est coniectus; non ita beatum
astimo, quòd verba ineffabilia audiuit, atque quòd vincula sustinuit: quòd
enim ista reliquis sint maiora, audi eum ipsum, quo modo gloriatur!
Neque enim dicit: Hortor vos ego, qui verba ineffabilia audiui: sed quid?
Hortor, inquit, vos ego vinculus in Domino, potius mihi habetur malè af-
fici pro Christo, quàm honorari à Christo.

S. Chryso-
stom. 3. in ep^{is}
ad Ephes.

S. Hilarion sexagesimo tertio vite sue anno cernens grande mo-
nasterium, & multitudinem fratrum secum habitantium, turbasq; eo-
rum, qui diuersis languoribus & immundis spiritibus occupatos ad se de-
ducebant, ita ut omni genere hominum solitudo per circuitum replere-
tur; sebat quotidie & incredibili desiderio conuersationis antiqua recor-
dabatur. Interrogatus à fratribus quid haberet, cur se conficeret, ait:
Rursum ad sæculum redy, & recepi mercedem in vitâ. En omnis Pa-
læstina & vicina Provincia æstimant me alicuius esse momenti, & ego
sub prætextu monasterij ad dispensationem fratrum, villa possessiones &
supellectilem habeo. Ad eò verebatur, ne per honores sibi habitos
merces in hac vita redderetur, ut dum alij eum æstimarent, sibi
ipse ad sæculum redijisse videretur. Quod fecerunt alij complu-
res, siue cum ab alijs honorarentur; siue ne honorarentur. D.
Franciscus, si ab hominibus honore afficeretur, aut à vanæ glorio-
læ tentatione titillaretur, illico honorem omnem in Deum remit-
tens dicebat: Qui ante statuam procidit in genua, & orat, hono-
rem aliquem exhibet, de quo tamen statua non potest gloriari,
cum sit lignum, vel lapis. Honor ergo in eum refertur, cuius est
statua, & quem in statua veneramur. Ita & nos, quando hono-
ramur, non habemus causam gloriandi, aut complacendi nobis;
quia quidquid in nobis rectè honoratur, Dei est; atque ad eò Deus
ipse est, qui in nobis laudatur, honoratur, & cuius in nobis no-
men sanctificatur. Taceo Iulianum eremitam, taceo Philagrium,
Pastorem, & alios Dei seruos, qui honores ab hominibus exhibi-

VI.

S. Hieronym.
lib. 1. de vit.
S. Hilarionis
cap. 23.

In hist. S.
Francisci.

tos, vel exhibendos tamquam hydram fugerunt. S. Ambrosius adeò abhorruit ab Episcopali dignitate, ut etiam præ ea infamiam ambiret. Siquidem, cum famæ abiectio, lupas domum adduci curavit, ne in Episcopum eligeretur, ut ex antiquis monumentis confirmat Cardinalis Baronius, quod cur commenti, tantò post damnarit Sepulveda, non satis perspicio. Multi sanè ius ad famam & honorem cum laude abiecerunt, quando ad se in despicentia sui firmandos, scelera, quæ premere facile erat, orbi universo publica esse voluerunt. Quæ res æternà cum laude à Sanctis viris & Ecclesiæ luminibus præstita clarissimis historijs potest doceri. Quin sunt, qui Ecclesiæ annuente iuri famæ suæ renunciant. Quid quòd sæpe aliquis non modò honorem suum ac famam sine culpa negligit, sed etiam conculcare ac profcindere obligatur? Nam si per calumniam violavit alterius non admodum disparis famam, nec potest, nisi cum retractatione in probrum suum cedente maculam alteri immisam eluere, omnino debet cum probro suo alterum præstare indemnem: quod facere nullo modo posset, nisi honoris & famæ dominus esset. Quamvis enim culpa esse possit, famam sine causa prodigere (sicut & bona fortuna cetera, quorum domini sumus) tamen ea prodigalitate, ius alterius, (ac ne communitatis quidem) non violatur, nisi quando quis famam suam, vel honorem speciali vinculo alijs obstrictam habet; ita ut, eum honore ipsius & fama, honor quoque & fama communitatis implicetur. Talis enim contra iustitiam, famam suam negligit; non quia famam aut honorem suum, quorum erat dominus, negligit; sed quia alienam famam suæ innexam, & ius ad alienum honorem cum suo coniunctum iniuria affecit. Quo pacto cavendum est Religiosis, ne in Religionis suæ, & Clericis, ne in Ecclesiæ præiudicium famam suam profligent, faciantque *nomen Dei blasphemari inter gentes*. Quod periculum abfuit in Ambrosio, in S. Francisco, & alijs Sanctis, qui circumspectè aliquid fecerunt, ut se, non Ordinem, aut Ecclesiam contemptibiles facerent. Quamvis nec Deus permittit, ut ex eorum submissione, aliqua in Sanctos nota redundaret. Enimverò ea ipsa nota, postquam vnde orta sit patuit, in magnam gloriam cessit.

VII.

Quis Simeonem Salum, quis Iacoponum non laudat, qui se
stultos

Baron. Anno
Christi 374.
Sepulveda
ep. 49.

Rom 2 24.

Aultos fixerunt, vt contemnerentur? Enimuerò talia dixerunt, vel etiam fecerunt, vt possent, plus quàm fatui haberi. Nimirum, que stulta sunt mundi elegit Deus, vt confundat sapientes. Omittam 1. Cor. 1. 27° Simeonis Sali sales, neque repetam Iacoponi lepôres, obuia sunt hæc; illud mirabile est, & meritò omnes ad sui contemptum pro- uocat, quod narrauit S. Basilius episcopus dicens: Fuit in quodã mo- nasterio feminarum virgo quadam, qua stultam esse ac demonem habe- re se simulabat: qua usq; ad eò ab omnibus alijs pro errore habebatur, ita vt nec cibum quidem cum eà caperent. Talem siquidem elegerat vi- tam, vt à coquina numquam recedens, totius illic ministerij impletet of- ficium: & erat secundùm vulgare prouerbium, vniuersa domus spon- gia, impletum à se rebus probans, quod sanctis libris scriptum legimus: Siquis, inquit, ex vobis putat se esse sapientem in hoc mundo, sit stultus, vt sapiens fiat. Hac igitur inuolutum pannus habens caput, ita quoque in omnibus seruebat; cetera autem virgines tonsa cucullis cooperiuntur. Nulla aliquando potuit hanc de quadringentis virginibus videre man- ducantem, numquam per omne euum suum sedit ad mensam. A nul- lã vel modicam partem panis accepit, micæ tantùm detergens ipsarum mensarum, & abluens ollas, his solis alimonijs contenta vivebat. Nul- li vmquam fecit iniuriam: nulla ipsius murmur audiuit: nulli aut pa- rum, aut satis locuta est vmquam. Et certè cùm ab omnibus cadere- tur, cum omnium odio viueret, maledicta omnium sustineret, sancto Pyotero, cui hoc vocabulum erat, probatissimo viro, semperq; in deser- to viuenti asstitit angelus Domini quadam die sedenti in loco Porphyrite, affatusq; est his verbis: Cur, inquit, grande aliquid esse te credis, vt sanctus & in huiusmodi degens loco? Vis videre mulierem te sanctiorem? Vade ad Tabennesiotarum monasterium feminarum, & vnã ex ipsis illuc inuenies habentem in capite coronam, ipsamq; cognosce te esse melio- rem. Qua dum contra tantum populum sola diebus ac noctibus pugnat, cor ipsius à Deo numquam recessit, tu autem vno in loco residens, neq; quòquam aliquando progrediens, per omnes vrbes animo & cogitatione vagaris. Statimq; ad supradictum monasterium venit, & magistros fratrum rogauit, vt introducerent eum ad habitaculum feminarum. Quem mox illi, vt virum non solùm vitã gloriosum, verum etiam & prouectioris ætatis, cum fiducia grandi introduci fecerunt. Ingressus autem, omnes sorores desiderauit inspicere: inter quas solam, propter

M m 2

quam.

Palladius
cap. 41. & 42.
Heribert.
Rosveid. l. 5.
de Vitis PP.
libell. 13. n. 19.

quam venerat, non videbat. Ait autem ad postremum: Omnes, inquit, mihi adducite, deesse mihi videtur aliqua. Dicunt: Vnam, inquit, stultam habemus intrinsecus in coquina. Sic enim eas, quae à demone vexantur, appellant. At ille; Exhibete, inquit, ad me ipsam quoque, ut eam videam. Quo audito, supra memoratam vocare ceperunt. Quae cum nollet audire, sentiens, ut credo, aliquid aut fortassis hoc ipsum diuinam reuelatione cognoscens, dicunt ei: Sanctus Pyotterius te videre desiderat, erat enim vir fama ac nominis grandis. Cumq; ad eum fuisset exhibitus, vidissetq; panno frontem ipsius involutam, proiecit se ad pedes ipsius dicens: Benedic me, inquit. Quod rursus ad illius pedes tunc & ipsa fecit, ac dixit: Tu me benedic, Domine. Omnes sorores obstupuerunt simul, dicentes: Noli, abba, talem iniuriam sustinere; fatua est enim ista, quam cernis. Et Sanctus Pyotterius hoc ipsis omnibus ait: Vos, inquit, estis fatua; nam haec & vestra & mea est Anna. Hoc enim in ea vocant illi feminas spirituales, & deprecor, Deum, ait, ut dignus ipsa in die iudicij merear inueniri. Quo audito, omnes simul ad pedes ipsius prociderunt, singula varia ei peccata propria confitentes. Alia enim abluens sordes catini supra eam se fudisse dicebat: alia vero colaphis eam à se verberatam saepe memorabat: alia naves ipsius sinapi impletas à se esse deslebat: cetera quoque diuersas referebant se ei iniurias irrogasse. Pro quibus omnibus Sanctus ille fuis Deo precibus egressus est. Post paucos autem dies non ferens illa tantam sui gloriam, tantoq; se nolens sororum honore cumulari, grauariq; se credens excusationibus singularum, egressa est de monasterio illo occultè, & quò ierit, in quem se miserit locum, vel quo sine defecerit, ad nullius potuit notitiam peruenire.

VIII.

Nimirum honore digni, dum honorem fugiunt ipsa humilitate honorem ornant, quemadmodum alij factu ac superbia decorant dignitatem. Appositè S. Bernardus, *Humilitas*, inquit, in honore, honor est ipsius honoris, & dignitas dignitatis. Omnis dignitas ipso dignitatis nomine indigna est, si humilia dedignatur. Si egregius es, esto tamen de grege: si omnibus praes, non dedigneris subesse. Sagittam quò altiùs volumus in caelum iaculari, eò profundius aduersus terram in arcu deducimus; ita ille animam suam sublimissimè super astra promouebit, qui eam nouit in terris vehementissimè deprimere. Quis Regum Principumue Francisco altiùs se

se in

Bern. ferm.
34. in Cantic.

se in nihilum suum demisit? At quis altius in caelesti gloria eorumdem Regum Principumue ascendit? Iam sedet inter Seraphinos, qui se locavit inter grauissimos peccatores. Ita & de Ioanne locutus est Seruator: *Amen dico vobis, non surrexit inter natos mulierum maior Ioanne Baptista: qui autem minor est in regno caelorum, maior est illo*, in terris, vel in oculis suis. Neque Dei iudicia tantum sunt ista, & hominum piorum, sed ipsi etiam mundi sapientes non raro humilia superbis praetulerunt. E duobus in Abbatem vnus à Friderico Imperatore erat eligendus, quorum dispar virtus, & anceps electio. Suaserunt igitur, qui Imperatori à consilijs erant, vt eum praeferreret, qui regulam exactius deprehenderetur obseruare. Sciscitante autem, quo pacto id deprehendi posset, dixit vnus: Audiui omnes hos monachos à regula iuberi, vt acum secum gerant, signum paupertatis, ad reficiendas vestes. Vbi ergo congregati fuerint, ab insolente illo, qui sibi pecuniae oblatione viam parare conatus est ad hanc dignitatem, acum pete, quasi ea, ex tempore vsurus ad extrahendam è digito temerè inductam spinam. Si acu caruerit, eamq; alter ille simplex exhibuerit, facile erit iudicare, vtri eorum regula magis cordi sit. Cui enim minima sunt nimis graua, erunt profectò maiora grauiora. Qui autem hæc parua curat, iure censebitur non negligere magna. Secutus prudens consilium Imperator, eum iussit esse Abbatem, apud què acum repererat; apud quem autè eam deesse videbat, ad acum remisit. Qua historia audita, subiungit Apollonius: *Ignorauit hæctenus, tantam fuisse virtutem in acu: cui respondet Cæsarius: Virtus non est in acu, sed acus signum virtutis, id est, humilitatis est in monacho: ad resarciendum vestimenta sua dissoluta portat illam*. Locum igitur apud Imperatorem quoque habuit illa sententia: *Qui se exaltat, humiliabitur: & qui se humiliat, exaltabitur*; sicut & apud regem Angliæ, à quo itidem is, qui se infra omnes demiserat, omnibus ambitiosis antepositus est in praelatura, vt refert Polydorus Virgilius. Quòd si hominibus tantopere placet animi moderatio & modestia, vt eam gloriosis, ac se se aestimantibus anteponant; cur non idem faciat iustissimus rerum arbiter Deus? apud quem, teste S. Bernardo, *Sola est humilitas, qua exaltat, sola qua ducit ad vitam. Hæc via, non est alia præter ipsam.*

Matth. 11. 11.

Cæsarius I. 6. cap. 15.

Luc. 14. 11.

Polydor. Virgil. lib. 10. mihi pag 168.

S. Bernard. serm. 2. de Ascensione.

Qui aliter vadit, cadit potius, quàm ascendit. O peruersitas! ò abusus filiorum Adam! quia cùm ascendere difficilimum sit, descendere autem facillimum, ipsi & leuiter ascendunt, & descendunt difficilius; parati ad honores, ad celsitudines graduum Ecclesiasticorum, ipsis etiam Angelicis humeris formidandas. Adsequendum autem te, Domine IESU, vix inueniuntur, qui vel trahipatiantur, qui duci velint per viam mandatorum tuorum.

CAPVT XL.

An, & quam in se esse humilitatis causam innocentes, viri docti, iusti, pii, Sancti, Deipara, & adeò Christus ipse Dei Filius, deniq; superiores ratione inferiorum, iudicare & dicere possint?

I.

Iac. 4. 6.

Eccli. 3. 20.

1. Reg. 35. 16.

1. Reg. 17. 17.

Gen. 18. 27.

Vlt Deus omnes mortales humiles esse. Sic iubet: sic fauet. Nec enim tantùm *superbis resistit*, sed etiam *humilibus dat gratiam*, vt minis terreat, præmijs alliciat. Imò à maioribus maiorem exigit humilitatem. *Quanto magnus es*, ait, *humilia te in omnibus, & coram Deo inuenies gratiam: quoniam magna potentia Dei solius, & ab humilibus honoratur; à superbis impugnatur.* Qui cur placerent Deo, cùm factus omnis faciat homines etiã hominib⁹ fastidiosos? Pleraq; animalia cùm parua sunt gratiofa sunt: vilescunt, quando grandescunt. Cùm *parvulus esses in oculis tuis, caput in tribubus Israel factus es*, dicitur ad regem à Samuele, & subditur; *pro eo, quòd abiiecisti sermonem Domini, abiiecit te Dominus; ne sis rex.* Adeò humiles de stercore eleuat, & celatos de solio præcipitat; neque quisquam, ad cælestis gloriæ peruenit sublimitatem, qui se in hac vita non humiliavit. Et verò etiam quo quisque, coram Deo, maior fuit, eò se se magis factò ipso demisit. In regem iam vinctus erat Dauid, & tamen cibos fratribus, in castra portare non recusauit. Quantus erat Franciscus? quantæ innocentæ? quantorum operum honorù? quantæ sanctitatis, quantorum miraculorum patrat? & tamen hic tantus, quàm humilis fuit? Vt alios taceam sanctos, qui, cum Abrahamo, in terram prostrati dicere semper solebant oraturi: *Loquar ad Dominum meum, cùm sim puluis & cinis?* Ipsa Dei Mater, super